

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Richarda Bureša a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí 10. marca 2015 v Bratislave v trestnej veci obvineného **O. J. pre zločin lúpeže** podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. a iné **o dovolaní obvineného**, podanom prostredníctvom obhajkyne JUDr. I. T., advokátky v Rimavskej Sobote, proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. novembra 2013, sp. zn. 5 To 120/2013, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného O. J. **sa o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota z 29. apríla 2010, sp. zn. 1 T 35/2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 10. augusta 2010, sp. zn. 5 To 171/2010 bol O. J. **uznaný za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. a pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. c/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák.** na tom skutkovom základe, že

1. dňa 03. decembra 2008 asi o 21.30 hod. v R., na chodníku blízkosti vchodu do Pizzérie, v podnapitom stave, zozadu sotil do pleca L. B., nar. XY, ktorý je pohybovo postihnutý, v dôsledku čoho spadol na zem, kde zo zadného vrečka nohavíc mu vytrhol a odcudzil koženú peňaženku čiernej farby, v ktorej sa nachádzal občiansky preukaz, preukaz zdravotnej poisťovne a 3 340 Sk, pričom mu poškodil husle, na ktorých sa mu zlomil držiak, čím spôsobil L. B. odcudzením peňaženky škodu vo výške 116,18 eur a poškodením huslí škodu vo výške 33,19 eur,

2. dňa 03. júna 2008 asi o 19.00 hod. v R., pri práci, vytrhol J. H. z ruky mobilný telefón zn. Sony Ericsson T630 a ušiel s ním preč, čím spôsobil J. H. škodu vo výške nie menej ako 82,98 eur, pričom tohto konania sa dopustil napriek tomu, že bol trestným rozkazom Okresného súdu Rimavská Sobota z 10. januára 2008, sp. zn. 1 T 4/08 odsúdený pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. k trestu odňatia slobody v trvaní 8 (osem) mesiacov podmienene na skúšobnú dobu 18 (osemnásť) mesiacov a súčasne mu bolo uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Za to mu bol podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., § 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák., § 38 ods. 4 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní **11 (jedenásť) rokov** nepodmienečne.

Podľa 48 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. súd obvineného pre výkon trestu **zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.**

Podľa § 73 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. súd **uložil obvinenému ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.**

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. obvinený bol povinný uhradiť poškodenému L. B., nar. XY, bytom R., škodu vo výške 149,37 eur a poškodenej J. H., nar. XY, bytom R., škodu vo výške 66,38 eur.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. súd poškodených L. B. a J. H. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota na základe žiadosti O. J. z 30. mája 2013, sp. zn. 1 T 35/09 bola obvinenému **na základe Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011 povolená obnova konania vo výroku o treste.**

Súd podľa § 403 Tr. por. z dôvodov § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zároveň rozhodol o jeho vzatí do väzby.

V novom konaní po povolení obnovy konania Okresný súd Rimavská Sobota rozsudkom z 5. septembra 2013, sp. zn. 1 T 35/2009 rozhodol o uložení trestu O. J. bez aplikácie asperačnej zásady tak, že mu bol uložený podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., § 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák., § 38 ods. 4 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody v trvaní **9 (deväť) rokov a 6 (šesť) mesiacov**.

Podľa § 48 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. bol obvinený na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. súd uložil obvinenému ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. obvinený bol zaviazaný uhradiť poškodenému L. B., nar. XY, bytom R., škodu vo výške 149,37 eur a poškodenej J. H., nar. XY, bytom R., škodu vo výške 66,38 eur.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. súd poškodených L. B., nar. XY, bytom R. a J. H., nar. XY, bytom R., so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 26. novembra 2013 sp. zn. 5 To 120/2013 napadnutý rozsudok okresného súdu **vo výrokoch o ochrannom protialkoholickom liečení a o náhrade škody zrušil**. V ostatných častiach zostal napadnutý rozsudok nedotknutý, *teda aj uložený trest odňatia slobody ponechal nedotknutý*.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu dňa 24. apríla 2014 podal dovolanie sčasti prostredníctvom obhajkyne JUDr. I. T. a sčasti samostatne obvinený O. J. z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V podstate konštatoval, že napadnutý rozsudok je v rozpore s hmotnoprávnymi ustanoveniami Trestného zákona, keďže pri svojom rozhodovaní krajský súd **nezistil žiadne poľahčujúce okolnosti**.

Poukázal na skutočnosť, že sa priznal, svoje konanie úprimne oľutoval a plne spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní. Doviedol policajtov na miesto,

kde odhodil peňaženku a táto skutočnosť mala pre objasnenie skutku zásadný význam. Bez jeho dobrovoľnej spolupráce s orgánmi činnými v trestnom konaní by skutok pod bodom 1/ nebol do dnešného dňa objasnený. Dokonca sa na pojednávaní na Okresnom súde v Rimavskej Sobote priznal, že na záberoch z bezpečnostnej kamery bol on, a to napriek tomu, že z uvedených záberov toto nebolo vôbec zrejmé.

Upriamil pozornosť aj na to, že okresný **súd v pôvodnom rozsudku z 3. septembra 2009, sp. zn. 1 T 35/2009** kedy bol za tie isté skutky odsúdený len za krádež a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní dva roky nepodmienečne, **prihliadol** na jeho priznanie ako na poľahčujúcu okolnosť. Svoje konanie oľutoval a napomáhal pri objasňovaní tejto trestnej činnosti.

Podľa jeho názoru sa Krajský súd v Banskej Bystrici pri svojom rozhodovaní nezaoberal poľahčujúcimi okolnosťami tak, ako mu to ukladá ustanovenie § 36 písm. l/ a § 36 písm. n/ Tr. zák. a na tieto neprihliadal.

Preto považuje uložený **úhrnný trest odňatia slobody v trvaní deväť rokov a šesť mesiacov nepodmienečne za neprimerane prísny, ktorý nespĺňa prevýchovný účel.**

Na záver obvinený O. J. namietol, že v konaní vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 1 T 35/2009 bolo dňa 30. mája 2013 rozhodnuté bez odkladu o jeho vzatí do väzby. On však z výkonu trestu, ktorý v tejto veci vykonával, nebol preradený do výkonu väzby, napriek tomu, že sa tak malo stať. Až uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota z 27. júna 2013, sp. zn. 1 T 35/2009 bolo rozhodnuté o jeho prepustení z väzby v ktorej ale nikdy nebol, po celý čas bol vo výkone trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová, a bolo rozhodnuté o jeho preradení do výkonu trestu.

Vzhľadom na uvedené obvinený **navrhol, aby** Najvyšší súd Slovenskej republiky

1. Podľa § 386 ods. 1 Tr. por. rozsudkom **vysovil**, že Krajský súd v Banskej Bystrici pri svojom rozhodovaní vo veci sp. zn. 5 To 120/2013 z 26. novembra 2013, kedy rozsudok Okresného súdu v Rimavskej Sobote z 5. septembra 2013, sp. zn. 1 T 35/2009 vo výroku o treste potvrdil, postupoval nezákonne, keďže sa pri svojom

rozhodovaní nezaoberal poľahčujúcimi okolnosťami uvedenými v ustanovení § 36 písm. l/, písm. n/ Tr. zák. a na tieto neprihliadal.

2. Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. **zrušil** uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. novembra 2013, sp. zn. 5 To 120/2013 a **zrušil zároveň** aj rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota z 5. septembra 2013, sp. zn. 1 T 35/2009.
3. Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. **prikázal** Okresnému súdu v Rimavskej Sobote, vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a vo veci rozhodnúť.

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvineného na vyjadrenie Okresnej prokuratúry v Rimavskej Sobote a poškodeným.

Prokurátor sa vo svojom písomnom vyjadrení s právnym názorom obvineného nestotožnil, pretože za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. je ustanovený trest odňatia slobody v trvaní 7 až 12 rokov, pričom O. J. bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 9 rokov a 6 mesiacov nepodmienečne, to znamená, že bol uložený zhruba v polovici trestnej sadzby stanovenej zákonom. Pritom treba vziať do úvahy, že **O. J. bol 8-krát súdne trestaný**, čiže ide o recidivistu, ktorému vzhľadom na počet odsúdení, by už nemal byť uložený trest odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby. **Nie je pritom pravdou, že sa obvinený v plnom rozsahu priznal k spáchaniu skutku pod bodom 1/ rozsudku.** Priznal sa len k tomu, že poškodenému L. B. zo zadného vrecka nohavíc **vytiahol peňaženku**, pričom popieral použitie predchádzajúceho násillia. Okolnosť, že bol zachytený v kritickej dobe kamerovým systémom priznal až pod ťarchou dôkazov. Pokiaľ ide o druhý skutok, tento počas celého trestného konania popieral. Na záver poukázal na to, že zohľadnenie poľahčujúcich okolností, by nemalo byť samo o sebe dôvodom dovolania v zmysle § 371 ods. 1 Tr. por. Z týchto dôvodov navrhol dovolanie obvineného odmietnuť.

Poškodení L. B. a J. H. sa k podanému dovolaniu obvineného nevyjadrili.

Po tomto postupe a vrátení veci prvostupňovému súdu na doplnenie dovolania bolo dovolanie obvineného predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dovolanie proti napadnutému rozsudku je prípustné (§ 368 ods. 1 a § 566 ods. 3 Tr. por.) a bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 až § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.).

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu však zistil, že dovolateľom namietaný dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. v posudzovanom prípade naplnený nebol a preto je potrebné dovolanie odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na *nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia*, správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Vo veciach, v ktorých došlo na podklade **Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011** k obnove konania môže ísť len o preskúmanie dovolania z dovolacieho dôvodu podľa **písm. h/ § 371 ods. 1 Tr. por.**, teda, že bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa písm. i/ § 371 ods. 1 Tr. por. možno výrok o treste preskúmať len z hľadiska nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Tým je daný rámec prieskumného konania v predmetnej trestnej veci.

Obvinený ako dovolací dôvod uviedol písm. i/ ods. 1 § 371 Tr. por. a namietal, že súd prvého stupňa i odvolací súd nepoužili pri rozhodovaní o treste **poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. l/ a § 36 písm. n/ Tr. zák.**

Podľa § 36 písm. l/ Tr. zák. poľahčujúcou okolnosťou je to, že páchatel sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval.

Na túto poľahčujúcu okolnosť možno prihliadnuť a hodnotiť ju v prospech obvineného len vtedy, ak jeho priznanie sa nie je formálne, svedčí o jeho snahe po náprave a nesmie sa stať pod ťarchou usvedčujúcich dôkazov.

V posudzovanej veci sa obvinený k spáchaniu trestného činu lúpeže nepriznal. Tak ako na to správne poukázal odvolací súd i prokurátor vo vyjadrení k dovolaniu priznal iba odcudzenie peňaženky poškodenému L. B.. Popieral použitie násillia ako zákonného znaku zločinu lúpeže.

Za toho stavu nemožno na takéto čiastočné priznanie prihliadať ako na poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm. l/ Tr. zák.

Podľa § 36 písm. n/ Tr. zák. poľahčujúcou okolnosťou je to, že páchatel' napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom.

Podobne je to s uplatnením poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n/ Tr. zák. Napomáhanie pri objasňovaní trestnej činnosti vyžaduje, aby páchatel' v priebehu trestného konania napomáhal príslušným orgánom najmä tým, že podrobne objasní svoju trestnú činnosť. Na tomto mieste preto nepostačuje, ako sa to stalo v tomto prípade, že obvinený ukázal policajtom, kde odhodil peňaženku. **V tom čase sa totiž obhajoval, že svoj skutok nevykonal násillím.**

Táto okolnosť však nemôže mať pre objasnenie skutku zásadný význam. **Zásadný význam pre trestné konanie má totiž dokazovanie, ktoré sa vykonáva tak ako v tomto prípade v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku.**

Treba ďalej uviesť, že obvinený sa konkrétne k spáchaniu zločinu lúpeže nepriznal. Nepriznal sa nikdy ani k spáchaniu skutku v bode 2/ rozsudku. Treba trvať na tom, že ak sa ukladá obvinenému trest za viac trestných činov, možno uznať poľahčujúcu okolnosť uvedenú v ustanovení § 36 písm. l/ Tr. por. len vtedy, ak páchatel' **priznal a úprimne oľutoval všetky stíhané trestné činy, za ktoré sa mu ukladá trest.**

Treba ešte dodať, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 1 Tdo 19/2011 prejednával dovolanie obvineného O. J., pričom uznesením z 18. mája 2011

ho odmietol. Dovolanie smerovalo proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 10. augusta 2010, sp. zn. 5 To 171/10. Týkalo sa výrokov o vine, a bol uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. ale taktiež nevzatia do úvahy poľahčujúcich okolností v zmysle § 36 písm. l, písm. n/ Tr. por.

Na záver najvyšší súd poukazuje na to, že po rozhodnutí okresného súdu o povolení obnovy konania bol obvinenému O. J. uložený primeraný trest odňatia slobody, ktorý výrok aj odvolací súd správne ponechal nedotknutý.

Obvinený bol 30. mája 2013 na príkaz súdu prepustený z výkonu trestu odňatia slobody a dodaný do väzby. Po právoplatnosti odvolaním napadnutého rozsudku bol správne nariadený zvyšok trestu.

Napokon pokiaľ ide o námietky obvineného týkajúce sa rozhodovania o väzbe v predmetnej veci, i keď to nespadá pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že rozhodnutie o väzbe po povolení obnovy konania zodpovedalo stavu veci a zákonu.

Vzhľadom na to, že v posudzovanom prípade dovolacie dôvody uplatnené obvineným O. J. neboli naplnené, najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené **vo výroku tohto uznesenia.**

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 10. marca 2015

JUDr. Martin P i o v a r t s y, v.r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Richard Bureš

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Zuzana Vojtelová